готовності до здійснення професійної діяльності, розуміння ролі ІКТ в освіті, удосконалення навчальних програм та оцінювання, методики використання ІКТ, організації та керування освітнім процесом, а й визначальною для формування здатності майбутніх педагогів навчатись упродовж життя за умов цифровізації освіти.

Подальші педагогічні розвідки з даної проблеми пов'язані із аналізом та опрацюванням даних експериментальної роботи та на їх основі визначення найбільш оптимальних форм та методів формування цифрової компетентності майбутніх педагогів.

Список використаних джерел

1. Цифрова адженда України – 2020. URL: https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf .
2. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80.
3. Рамка цифрової компетентності (2016 р.) [DigComp 2.0:The Digital Competence Framework for Citizens, 2016. URL: https://econpapers.repec.org/paper/iptiptwpa/jrc101254.htm].
4. Jisc digital capabilities framework: The six elements defined. URL: https://digitalcapability.jisc.ac.uk/what-is-digital-capability/.

Бойко М. М.,
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
(м. Тернопіль)
Генсерук Г. Р.,
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інформатики та методики її навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
(м. Тернопіль)
ПетришинаО. І.,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови і методики її навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
(м. Тернопіль)

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ: ЦІЛІ ТА МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ

Трансформаційні зміни в освітніх системах як в локальному (регіональному, національному) середовищі, так і глобальному просторі,

вимагають від вищої школи створити для здобувача освіти можливості інтегруватися в соціальне середовище, активно діяти, бути конкурентоспроможним на ринку праці. У процесі підготовки майбутнього фахівця в сучасному закладі вищої освіти, пріоритетним вважається не просте накопичення студентами знань, предметних умінь, навичок, а формування вміння вчитися, оволодіння навичками пошуку інформації, здатності до самонавчання упродовж життя, де ці новоутворення стають визначальною сферою професійної діяльності. Компетентнісно-орієнтована освіта як складна, багатоаспектна проблема, яка розглядається переважно крізь призму ключових понять і механізмів, упроваджуваних в практику освіти, зокрема вищої школи, є надзвичайно актуальною.

Впровадження моделі студентоцентрованого освітнього процесу, передбачає визнання студента його суб'єктом, оволодіння ним загальними та фаховими компетентностями, формування позитивного емоційно-ціннісного ставлення до процесу діяльності, досягнення програмних результатів навчання. Компетентнісний підхід у системі вищої та загальної середньої освіти є предметом в наукових дослідженнях О. Боднар, Г. Гаврищак, Я. Кодлюк, Г. Терещук, А. Степанюк, Н. Олексюк, О. Писарчук, Н. Лупак, О. Янкович та ін. Вченими розкрито сутність, структуру професійної компетентності, обґрунтовано її зміст, форми і методи формування майбутніх учителів в процесі підготовки у педагогічних ЗВО.

Формування професійних компетентностей майбутнього вчителя Нової Української школи у Тернопільському національному педагогічному університеті, відбувається відповідно до вимог Європейських стандартів EGS 2015, Закону про вищу освіту, Національної рамки кваліфікацій, Національного агентства щодо акредитації освітніх програм тощо.

Механізмами формування професійних компетентностей у процесі підготовки майбутнього вчителя є:

– діагностично поставлені цілі з урахуванням вимог реалізації освітньої програми, досягнення програмних результатів навчання;

– реалізація компонентів освітньо-професійної програми в процесі підготовки фахівців за визначеними галуззю знань, спеціальністю, освітньою програмою;

– постійний зворотній зв'язок у вигляді проміжних і кінцевих результатів навчання;

– сформованість професійних компетентностей випускника, із застосуванням систематизованих критеріїв факторно-критеріального аналізу, засобів діагностики;

– постійний моніторинг освітніх програм, якості викладання, організації науково-дослідної, самостійної роботи;

– створення системи управління якістю підготовки майбутнього вчителя у контексті нових акредитаційних вимог.

Визначені освітньою програмою форми та методи навчання мають інтерактивні, дослідницькі складові, сприяють активізації здобувачів вищої освіти як автономних суб'єктів навчального і наукового процесів, спрямовані на вдосконалення процесу викладання на основі студентоцентрованого підходу, розвиток у студентів здатності до критичного мислення, високий рівень академічної свободи в ЗВО тощо[2]. З розвитком цифрової освіти, важливою складовою професійної компетентності майбутніх педагогів визначено цифрову компетентність, яка передбачає здатність та вміння логічного та системного використання інформаційних технологій. Цифрова компетентність дозволяє людині бути успішною в сучасному інформаційному просторі, керувати інформацією, оперативно приймати рішення, формувати важливі життєві компетенції.

У процесі фахової підготовки майбутнього вчителя, важливо сформувати як загальні так і предметні компетентності, зокрема:

- ✓ здатність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів;
- ✓ застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях;
- ✓ здатність бути критичним і самокритичним, вміння адаптуватися та діяти в нових ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- ✓ здатність працювати як в команді, так і автономно.

Уміння і навички, що визначаються освітньою програмою, мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій (НРК) [1]. Відповідно до якої визначено спеціалізовані уміння зокрема, творчо та професійно спілкуватись із застосуванням фахової термінології, керуватись у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва; спрямовувати власну діяльність на актуальні проблеми соціуму, відповідати за результати своєї праці, враховувати психологічні особливості у процесі навчання, спілкування та професійної діяльності.

Отже, процес формування компетентностей ґрунтується на міждисциплінарних, інтегрованих вимогах до результату освітньої діяльності, вимагає від усіх учасників освітнього процесу постійно змінювати мету та вдосконалювати зміст професійної підготовки майбутнього вчителя.

Список використаних джерел

1. Національна рамка кваліфікацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mon.gov.ua/ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy

2. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG).- К.: ТОВ «ЦС», 2015.- С.5- 9
3. Yerevan Communique [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https: //media.ehea.info/file/2015_Yerevan/70/7/Yerevan Communique Final_61370.

Зозуля І. М.,
аспірантка,
Університет Григорія Сковороди в Переяславі
(м. Переяслав)

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ЯК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Модернізація системи вищої освіти сприяє впровадженню сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступності та ефективності освіти, пошуку нових шляхів і ресурсів підвищення підготовки майбутніх фахівців. У «Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки» зазначено, що саме від належної підготовки педагогічних кадрів, підвищення їхнього професійного та загальнокультурного рівнів залежить інноваційний розвиток освіти [1]. У такому ракурсі важливе місце належить підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, оскільки вони є первинною складовою системи безперервної освіти. Саме вихователь є референтним носієм загальнолюдських цінностей та власних життєвих смислів, який свідомо й несвідомо транслює їх словами, діями, вчинками дітям як найбільш сенситивним суб'єктам сприйняття зовнішнього соціального впливу.

У багатьох країнах світу проблема підготовки вчителя до педагогічної творчої діяльності розробляється як проблема підготовки до розвитку креативних здібностей шляхом відбору змісту педагогічних технологій самостійної роботи. З цією метою майбутні педагоги проходять курси для розвитку інтуїції, уяви і прикладної фантазії. Д. Скотт переконана, що розвиток інтуїції пов'язаний з відчуттями, символами, синтезом, умінням створювати у своїй уяві зорові образи або картини. Для розвитку інтуїції вона розробила холістичний метод сприйняття інформації [6].

За словами Д. Кехо інтуїція дозволяє людині ставити під сумнів те, що здається очевидним, відкриваючи, тим самим, нові можливості. Він вважає, що «натхнення, молитва та інтуїція не є чимось надприродним, а підкоряються